
МЕЂУНАРОДНО ПРИВРЕДНО ПРАВО

Др Марко ДИМИТРИЈЕВИЋ
доцент Правног факултета Универзитета у Нишу

О ПРОЦЕСНОЈ ЛЕГИТИМАЦИЈИ ЕВРОПСКЕ ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ У МОНЕТАРНИМ СПОРОВИМА*

Резиме

*Предмет анализе у овом раду јесте сагледавање процесне легитимације Европске централне банке (ЕЦБ) у монетарним споровима. У том смислу се у истраживању акценат ставља на питања која се тичу институционалне, функционалне и финансијске независности ЕЦБ, јединствене монетарне стратегије и мера које предузима на финансијском тржишту. У даљем тексту, пажња се посвећује анализи монетарног спора из 2003. године, којим се (по први пут) поставља питање монетарне јурисдикције Европског суда правде и пресуди у случају комплементарности програма мера за куповину обвезница на секундарном тржишту (ОМТ) из 2015. године са одредбама примарног права, где се као општи закључак уочава потреба за заштитом независног положаја институција које обезбеђују монетарну стабилност на начин *de lege artis*, јер је то предуслов опште привредне стабилности земаља чланица Економске монетарне уније.*

Кључне речи: монетарно право, Европска централна банка, монетарни спор, Европски суд правде, ОМТ програм.

* Рад представља резултат истраживања на пројекту „Усклађивање права Србије са правом ЕУ“, који финансира Правни факултет Универзитета у Нишу у периоду 2013-2018.

I Уводна разматрања

Конституисањем Европског система централних банака (ЕСЦБ) државе чланице су у одређеним сегментима свог монетарног суверенитета пристале на ограничења у погледу слободног креирања и вођења монетарне политике. Стварањем Европске централне банке, националне банке нису престале да постоје, као што то поједини теоретичари истичу, али је свакако дошло до сужавања њихове надлежности из области монетарно-кредитне политике. ЕЦБ има својство правног лица, тј. поседује способност да буде титулар права и обавеза и да закључује различите врсте уговора и других правних послова, располаже покретном и непокретном имовином и има статус учесника у судском поступку.¹ Основни задаци ЕЦБ су заправо задаци ЕСЦБ и обухватају утврђивање монетарне политике Заједнице, али и одређивање висине средњорочних монетарних циљева, кључних каматних стопа, висине обавезних резерви националних банака и издавања смерница за њихову реализацију.² Европска централна банка иницира монетарно законодавство Уније и обавља саветодавну улогу везану за предлоге појединих правних аката. Надлежност ЕЦБ је у пракси често била модификована актуелним привредним приликама и неретко добијала нове димензије утврђене актима секундарне легислативе (који су понекада противуречни са одредбама примарног права). Надлежности ЕЦБ није дефинитивно заокружена због чега се мора сагледавати реално, ван садашњих законских решења и уобличавати тако да увек остане довољно маневарског простора за стицање неких нових ингеренција које су у кризним моментима неопходне за стабилизацију монетарног система.

II Регулаторна надлежност ЕЦБ

У оквиру својих регулаторних надлежности ЕЦБ може доносити различите врсте правних аката. Према дејству и територијалном обухвату, можемо их разврстати на акте који имају *опште* правно дејство и акте

- 1 Овлашћења којим располаже ЕЦБ нису резултат делегирања овлашћења од стране главних институција ЕУ, већ су она резултат *оригинарних овлашћења* утврђених оснивачким уговорима. Ово је значајно напоменути, јер управо то одваја ЕЦБ од положаја осталих децентрализованих агенција унутар Уније, које такође имају статус правног лица, али су њихова овлашћења деривирани.
- 2 Protocol on the Statute of European System of Central Banks and of the European Central Bank, art. 12. Конкретније, ЕЦБ је одлучујући орган ЕСЦБ и Евросистема који се стара о имплементацији јединствене монетарне политике, располаже регулаторном моћи и у складу са тим има овлашћење да изриче санкције.

са интерним дејством.³ У акте са општим правним дејством спадају *уредбе, одлуке, мишљења и препоруке*. Акти са интерним дејством (са локализованом применом само унутар еврозоне) обухватају: *смернице, инструкције и интерне одлуке*.⁴ Када је у питању јавно публикување поменутих аката, наводи се да ЕЦБ ужива посебно дискреционо право да не објављује своје одлуке у Службеном гласнику ЕУ.⁵ Уредбе ЕЦБ представљају најзначајнији општи правни акт. Ове правне акте ЕЦБ може доносити искључиво у областима у којима суверено дефинише и спроводи монетарну политику и утврђује обавезе кредитних институција у вези са обавезом држања минималних резерви. ЕЦБ може да изриче санкције субјектима који крше уредбе, али под условима које одређује Савет.⁶

У циљу обезбеђивања конзистентне реализације монетарне политике, ЕЦБ може издавати и посебне правне акте: *смернице, упутства и интерне одлуке*. Правни основ доношења ових акта није одређен у оснивачким актима, већ је настао као резултат практичних потреба и прилагођавања, тј. утврђен је правилима процедуре ЕЦБ и у складу са генералним принципима комунитарног права.⁷ Специфичност посебних аката је у томе што се они усвајају без контролне функције Савета ЕУ или Европског парламента. Поједини аутори су става да то фактички може значити стварање новог законодавног тела у ЕУ.⁸ Одсуство поменуте контроле се надомештава контролом од стране Европског суда правде (ЕСП) који контролише законитост свих аката ЕЦБ. Судска контрола одлука ЕЦБ се сматра комплементарном ненормативној контроли која се налази у функцији принципа владавине права и принципа федералне поделе власти. Смернице производе правно дејство само унутар Еврозоне и њихови адресати су националне банке оних држава које су приступиле Еврозони. Прихватање смерница се може јавити у двојаком виду: као облик уговора између централне банке и њених партнера или се може јавити у форми

3 Hanspeter K. Scheller, *The European Central Bank: History Role and Functions*, 2nd ed, European Central Bank, 2006, 63-65.

4 *Ibid.*

5 Atilla Arda, „Regulatory Powers of the European Central Bank: A Commentary on the Article 110 TEC“, *On the Law of the European Union* (ed. Christian Campbell, Peter Herzog, Gudrun Zagel), 2005, 9-10. Ипак, у циљу подстицања транспарентности у раду и задовољавања јавности која жели увид у значајну документацију, ЕЦБ своје одлуке увек објављује у службеним гласилима.

6 Срђан Голубовић, *Европска монетарна унија – Институционални аспекти*, Ниш, 2007, 60-62.

7 H. K. Scheller, 64.

8 Barbara Dutzler, *The European System of Central Banks: An Autonomus Actor?*, The Quest for an Institutional Balance in EMU, Springer, 2003, 10-11.

неког другог акта. Облик прихватања одређују разлике у правним системима земаља чланица као и институционална решења правног регулисања рада централних банака, која се међу државама могу значајно разликовати.⁹

III Независност, одговорност и јавност у раду ЕЦБ

Независност ЕЦБ има неколико компоненти, где се у сфери монетарног права посебно издвајају институционална и функционална независност.¹⁰ *Институционална независност* јесте најзначајнија димензија независности и односи се на степен утицаја осталих облика власти на одлуке које ЕЦБ доноси у монетарној политици.¹¹ Овај сегмент обухвата неколико овлашћења, од којих је на терену монетарног права наглашено право треће стране да одобри, суспендује, анулира или одложи одлуку централне банке уколико није компатибилна са одредбама примарног права о координацији јединствене монетарне политике. *Функционална независност* подразумева потпуну и искључиву самосталност ЕЦБ у одређивању статутарних циљева, задатака, инструмента, мера и организационих правила везаних за област јединствене монетарне политике. Из тог разлога се морају створити услови за поштовање и примену одлука ЕЦБ, јер не сме постојати правило које ограничава или искључује органе банке у доношењу одлука везаних за монетарне интеграције.

Рад Суда правде је веома значајан за реализацију концепта независности ЕЦБ. Значајан предмет из јудикатуре ЕСП јесте пресуда у случају *ОЛАФ* којом је децидно потврђена независност ЕЦБ у свим поменутих димензијама.¹² У овом случају се радило о спору који је Комисија покренула против одлуке ЕЦБ која се тиче превенције и сузбијања фразулозног (преварног) понашања, које штети финансијским интересима банке (*Decision 1999/726/EC of 7 October 1999 on fraud prevention*). У овом спору ЕЦБ је истакла постојање споразума који је закључила са Комиси-

9 Инструкције (упутства) су неопходне ради обезбеђивања примене јединствене монетарне политике на оптималан начин. Овим интерним правним актима се концизније разрађују решења из смерница не би ли се на тај начин предупредили пропусти у њиховом извршењу. Најзначајније инструкције се односе на предузимање операција на отвореном тржишту.

10 Персонална независност је структурне природе и тиче се трајања мандата чланова главних органа ЕЦБ. Richard Sparve, „Central Bank Independence under European Union and other International Standards“, *Legal Aspects of European System of Central Banks* (Liber Amicorum Paolo Zamboni Garavelli), ECB, 2005, 276-277.

11 С. Голубовић, 67.

12 Case C-11/00, Commission v ECB, 2003.

јом у циљу борбе против штетних уговора и поступака по њене финансијске интересе. Та сарадња је на крају резултирала доношењем Европске регулативе којом је основана Европска канцеларија за сузбијање превара (*European Anti-fraud Office – OLAF*). Ово тело представља општу службу Генералних директората Комисије. Његов задатак је да спроводи истрагу у вези са свим пословима који су штетни по буџет ЕУ унутар институционалне структуре Уније на начин који је одговоран, транспарентан и трошковно ефикасан. ОЛАФ нема извршну, нити судску функцију и представља хибридно стручно тело Комисије, које је независно у спровођењу истрага и задатака, али подноси извештаје о свом раду Комисији.¹³ Постојање својства правног лица, сопствених органа одлучивања и капитала, привилегије у раду ЕЦБ уз могућност да једино ЕСП решава о разрешењу чланова савета гувернера и извршног одбора, према схватању које је изражено у пресуди јесте довољан и неопходан услов (потврда) независности рада врховне монетарне институције ЕУ. Европски суд правде је експлицитно заузео став да ЕЦБ треба наступати самостално у извршавању поверених задатака. Суд сматра да члан 108. Мастрихтског уговора представља својеврстан „заклон“ ЕЦБ од разноликих политичких утицаја, зарад ефикасне реализације задатака утврђених одредбама оснивачког уговора и статута ЕСЦБ и ЕЦБ. Свакако, *можемо* приметити да Суд у овој пресуди говори о лимитираној, не апсолутној независности, јер ЕЦБ јесте независна унутар комунитарне институционалне структуре, али није независна од саме Заједнице. Њена независност је ограничена одредбама примарног и секундарног права ЕУ, односно оснивачким уговорима и Статутом ЕЦБ. У овој пресуди Суд изричито наводи да рад ЕЦБ подлеже контроли одговорности, преваходно од стране Првостепеног суда, као првостепене инстанце, али и ЕСП, као (крајње) другостепене инстанце.¹⁴

Узимајући у обзир концепт демократског легитимитета, по коме власт свих државно-политичких институција потиче од грађана и њима се враћа, може се направити разлика између тзв. *инпут легитимитета* (енгл. *input legitimacy*) односно легитимитета по поступку и *аутпут легитимитета* (енгл. *output legitimacy*), односно легитимитета по резултатима.¹⁵ Легитимитет поступка постоји у случају када субјекти доносе одлуке на бази овлашћења делегираним од грађана, док се легитимитет ре-

13 Special Report, European Court of Auditors, July 2005.

14 Jean-Victor Louis, Rosa Maria Lastra, „European Economic and Monetary Union: History, Trends and Role“, *Year Book of European Law*, Oxford, 2013, 97-98.

15 H. K. Scheller, 127.

злтата процењује у односу на чињеницу да ли су изабрани мандатарни остварили њихова очекивања и потребе. Сходно овој теоријској поставци, ЕЦБ ужива *легитимитет поступка*, који произлази из делегирања дела монетарног суверенитета са државног на супранационални ниво власти.¹⁶

IV Монетарни спорови и Европска централна банка

Процесна легитимација ЕЦБ је током глобалне економске и финансијске кризе добила битне елементе своје манифестације што се у пракси поклопило са усвајањем нових институционалних модела макроекономског управљања усмерених на оснаживање целокупног привредног система земаља чланица. До избијања дужничке кризе процесна легитимација ЕЦБ је имала више спорадичан карактер и била ограничена на последице неадекватног макроекономског дијалога са осталим комунитарним институцијама, и то превасходно са Европском комисијом. Са усвајањем нових институционалних механизма долази и до значајаног редефинисања базичних принципа европског монетарног права (примарно у делу домашаја *lex monetae* у монетарном саобраћају, екстериторијалне примене монетарног суверенитета и непоштовања одредаба о колективној одговорности за јавни дуг, тј. другачијег гледања на садржину принципа *lex contractus*), што је проузроковало далекосежне монетарне спорове. Анализом ових случајева из судске праксе можемо уочити најбољу потврду институционалне, функционалне и финансијске независности врховне монетарне институције ЕУ и из исхода спорова идентификовати њен неспоран ауторитет у обликовању и дерогацији норми монетарног права, где се монетарна стабилност јавља као *conditio sine qua non* привредне стабилности целокупне еврозоне.

Значајан предмет из судске праксе везује се разматрање компатибилности програма ЕЦБ за куповину обвезница на секундарном финансијском тржишту (енг. *outright monetary transaction-омт* у даљем тексту) са примарним правом ЕУ (оснивачким актима). ЕЦБ је овај програм усвојила током 2012. године, када је ЕСЦБ добио овлашћење за куповину обвезница на секундарном тржишту у циљу спречавања реметења уоби-

16 Начин именовања чланова Извршног одбора и генералног савета говори у прилог овој чињеници. Овлашћења ЕЦБ у области јединствене монетарне политике су ограничена јасним условима и правилима који потврђују облик легитимитета по поступку. ЕЦБ у одређеним околностима може имати и други облик легитимитета, уколико сноси одговорност за пропусте у постизању и одржавању ценовне и финансијске стабилности.

чајеног тока трансмисионих механизма куповине обвезница и очувања јединствене монетарне политике.¹⁷ Наиме, ЕЦБ је претходно утврдила да су каматне стопе обвезница у различитим државама чланицама међусобно прилично диференциране, где такве разлике у висини стопе не произилазе из другачијих макроекономских прилика у конкретним државама, већ су проузроковане великом тражњом за високо ризичним обвезницама које имаоцу могу донети значајну премију. Трансмисиони механизми показују да политиком обавезних резерви централна банка одређују ниво ликвидности комерцијалних банака, где очекивања клијента о каматној стопи утичу и на дугорочне (тржишне) каматне стопе, па поремећаји у њеној висини утичу на понуду и тражњу за добрима и услугама и одређују њихову цену.¹⁸ Такве околности могу утицати на фрагментацију банкарског тржишта, одступање од опште усвојених принципа код услова рефинансирања дуга и кредитних трошкова у еврозони, што умањује допринос монетарних мера и инструмената жељеном привредном развоју и стабилности.

Имплементација концепта поменутих мера је у *Немачкој*, као водећој чланици еврозоне била условљена претходним одлучивањем Уставног суда о правној природи поменутог концепта, где се поставило питање да ли ЕЦБ поседује мандат за усвајање таквог програма сходно одредбама примарног права (због кршења чл. 136. Уговора о ЕУ о забрани колективне одговорности за јавни дуг, односно финансирања туђих дугова) и да ли се оваквим поступањем доводе у питање основни принципи демократског друштва гарантовани уставом.¹⁹ Уставни суд је у својој одлуци стао на становиште да ОМТ програм представља вид арбитрарног поступања ЕЦБ и да последице дужничких криза, које се и у будућности могу очекивати не дају легитимитет ЕЦБ да одступа од принципа утврђених одредбама оснивачких аката.²⁰ Одсуство легитимитета ОМТ концепта, према схватању суда, произлази због непостојања квантитативних ограничења приликом куповине обвезница што може променити опсег мера финансијске подршке утврђених Споразумом о

17 Decision of the Governing Council of ECB of 6 September 2012 on a number of technical features regarding the Eurosystem outright monetary transaction in secondary sovereign bond markets, 1-5.

18 Antonio Luca Riso, „An Analysis of the OMT Case from a EU Law Perspective“, *The ECB's Outright Monetary Transactions in the Courts* (ed. Helmut Siekmann and Al.), IMFS Interdisciplinary Studies in Monetary and Financial Stability, 1/2015, 19-29.

19 BVerfG, 2 BVR 2728/13 of 14.01.2014.

20 A. L. Riso, 19-20.

Европском стабилизационом механизму.²¹ Према мишљењу неких аутора, овако поступање уставног суда представља подршку постулатима тзв. теорије сепарације (енгл. *separation theory*), који указују на потешкоће које судије имају приликом решавања спорова у којима учествује централна банка и где свеобухватно разматрање њеног вођења монетарне политике означава и повреду институционалне независности у раду, због чега се морају поставити одређена ограничења судијама у монетарним споровима.²²

Монетарна политика не представља само обичан сет управних активности који се морају ставити под судску контролу у циљу остваривања и заштите индивидуалних права, већ имлицира употребу комплексних техника и модела усмерених на одрживи привредни раст. Централна банка као главни субјект такве политике мора деловати *pro futuro* и сносити одговорност за одступања од циљева утврђених јединственом монетарном стратегијом. Судије са друге стране, имају ретроспективан поглед на решавање спорова, што је сасвим очекивано, јер суд не може нагађати какво ће будуће понашање монетарних агента бити, нити за то може имати надлежност. Управо из тога произлази и слабост аргумента који се у пресуди тиче арбитрарног поступања ЕЦБ током дужничке кризе, јер се такво нешто децидно не може утврдити. Занимљиво је да је уставни суд, по први пут, у својој историји упутио спорно питање на решавање Европском суду правде, што само говори у прилог чињеници да је у питању био вероватно најзначајнији монетарни спор у новој истоји ЕМУ (*субјективан став аутора*), који захтева синергију деловања националних и наднационалних судских инстанци. Монетарни спорови представљају посебну категорију спорова у којима се решава о поступању централне банке, тачније, одлучује се о управноправној природи аката врховне независне монетарне институције.²³ Чињеница је да у савременом монетарном праву централне банке наликују независним агенцијама које уживају значајно место у уставном поретку земље и чије одлуке има-

-
- 21 Ипак, постоји фактичко ограничење, јер се ОМТ програмом таргетирају обвезнице, чији је рок доспелости од 1 до 3 године, што погађа само краткорочне услове финансирања и остаје искључиво у сфери монетарне политике, па остаје без утицаја на дугорочне мере финансијске подршке.
- 22 Matthias Goldman, „Adjudicating Economics?, Central Bank Independence and the Appropriate Standard of Judicial Review“, *German Law Journal*, Special Issue: „The OMT Decision of the German Constitutional Court“, Vol. 15. No. 2 (2014), 265-280.
- 23 Herwig C. H. Hofman, *Gauweiler and OMT: Lessons for EU Public Law and European Economic and Monetary Union*, IMF Working Paper, No. 19, 2015, 2-5.

ју битне импликације на буџет и јавне финансије, а чије се надлежности разрађују посебним законима и подзаконским актима.

Европски суд правде је својом одлуком потврдио легитимитет и легалитет предложених мера ЕЦБ, образложивши га чињеницом да ОМТ програм потпада под сферу јединствене монетарне политике коју ЕЦБ суверено води сходно монетарној стратегији у циљу очувања монетарне стабилности, тачније ценовне стабилности као примарног циља који се конзистентније реализује применом поменутих мера.²⁴ У овом контексту, у одлуци суда *можемо видети* јасну дистинкцију између монетарне и економске уније у ЕМУ, коју управо одликује јака монетарна унија и слаба (нејединствена) економска политика. ОМТ концепт *de facto* јесте мера јединствене монетарне политике, која се води на наднационалном нивоу и чији је циљ монетарна стабилност, а не мера децентрализоване опште економске политике, које чланице воде на националном нивоу сходно ограничењима из принципа пропорционалности и супсидијарности, иако можемо приметити да ове мере имају посредан ефекат и на општу економску политику. Када је у питању куповина обвезница на секундарном тржишту, Суд сматра да се тиме не повређују норме примарног права, већ се просто ради о манифестацији једне од стандардних мера ЕЦБ утврђених њеним *Статутом (члан 18) и Протоколом бр. 4*, којим се презициције уређују операције ЕЦБ на отвореном тржишту.²⁵ Имплементација ОМТ програма је условљена задацима које су државе чланице еврозоне преузеле приликом ратификације *Споразума о Европском стабилizacionом механизму*, а тиче се израде макроекономских програма прилагођавања, што још једном потврђује утицај мера на циљеве опште економске политике, али опет, наглашавамо само као секундарне ефекте без опасности на кршење принципа комунитарног права.

Суд је, такође, био става да се усвојеним мерама не повређује принцип пропорционалности, јер се поменути концептом не иде даље од потребног минимума за постизање монетарне стабилности, чиме су циљеви јасно дефинисани унутар оквира програма без екстензивног тумачења њихове сврхе и оправданости. У вези са потенцијалном забраном кршења колективне одговорности за јавни дуг (енгл. *no-bailout clause*), Суд је, слично као и приликом решавања правне природе Фискалног споразума, стао на становиште да поменута клаузула забрањује сваки об-

24 Case C-62/14 Gauweiler and Others v Deutscher Bundestag (OMT) of 16 June 2015, AC-LI:EU:c:2015:400.

25 Protocol (No 4) on the Statute of the ESCB and ECB, art. 17-24.

лик монетизације државног дуга, тј. одобравања кредита владама држава чланица од стране ЕСЦБ као зајмодавца, али у основи не забрањује ЕСЦБ да купује обвезнице од повериоца држава (које су се претходно јавиле као издаваоци тих обвезница). Према схватању Суда, интервенције ЕЦБ на секундарном тржишту у пракси могу имати идентичан ефекат као и куповина хартија од вредности на примарном финансијском тржишту, уколико потенцијални купци тих обвезница поуздано знају да ЕЦБ купује обвезнице под условима који њима дозвољавају да делају као *de facto* посредници банке у трансакцијама са органима јавне управе држава чланица.

Како је немачки уставни суд дефинисао ОМТ програм *ultra vires*, постојала је латентна опасност да у случају нерезоновања његове правне природе од стране ЕСП на исти начин, дође до непримењивања у водећој чланици Еврозоне. Мора се имати у виду да би такво негирање програма од стране Немачке уједно значило и негирање принципа супрематије европског права.²⁶ У том смислу, одлука Суда не само да је потврдила независност ЕЦБ у раду, већ је истовремено упућен недвосмислен сигнал свим чланицама Уније да не могу самовољно одређивати које комуни-тарне акте ће прихватити у националном праву, јер је имплементација комуни-тарних аката општи интерес свих земаља чланица. Овакво поступање Суда је посебно значајно, када се у обзир узму ранији пропусти и одлуке везане за непоштовање фискалних правила из одредаба *Пакта о стабилности расту* (случај *Француске и Немачке*), које је Суд оправдао својим тврдњама. Монетарни спорови због специфичне природе односа и исхода не могу бити вођени у складу са интересима политички утицај-них земаља чланица и правдани разлозима политичког прагматизма, већ преваходно морају бити мотивисани заштитом институција које своје задатке обављају у интересу друштва и привреде на начин *de lege artis*, која је, *према нашем мишљењу*, своју потврду по први пут добила управо у случају примене ОМТ програма.

V Закључак

Можемо приметити да у монетарним споровима захтев за оцену уставности и законитости трпи одређена ограничења, што је и Европски суд правде потврдио својом одлуком у случају правне усклађености мера

26 Federico Fabbrini, „After the OMT Case: The Supremacy of EU Law as the Guarantee of the Equality of the Member States“, *German Law Journal*, Vol. 16, No. 4, 2015, 1004-1022.

ЕЦБ о куповини обвезница на секундарном тржишту. Из одлуке Суда јасно произлази да је за вођење монетарне политике потребно поседовање стручних знања и експертизе, која у европском монетарном праву има једино ЕЦБ и ужива дискрециона овлашћења за њену имплементацију. С обзиром да у монетарним споровима, Суд не може задирати у суштину монетарних мера (јер за тако нешто нема компетенције, одлучивање се у већини случајева своди на примену критеријума одговорног поступања, односно, правних стандарда доброг привредника, који поступа са дужном пажњом приликом примене одређене монетарне мере). Свакако, судије морају стицати посебна знања из области монетарне политике услед спорова који се у будућности могу очекивати, нарочито када концепт банкарске уније буде заживео у пуном смислу. Иако за неке ауторе одлука ЕСП о ОМТ програму представља још једну потврду тенденције ширења надлежности комунитарних институција одредбама секундарног законодавства, сматрамо да у конкретном случају поступање ЕЦБ није било противно одредбама примарног права, већ представља само нов начин манифестације њене надлежности у условима кризе усмерен на очување тековина ЕМУ. Такво поступање је у складу са принципом пропорционалности и јасно је детерминисано монетарним таргетима који се шире посматрано налазе у функцији постизања одрживог привредног развоја, а где се бојазан од непознавања циљева монетарне политике може надоместити оснаживањем макроекономског дијалога између ЕЦБ и ЕСП уз ширу партиципацију националних централних банака.

Marko DIMITRIJEVIĆ, PhD

Assistant Professor at the Faculty of Law University of Niš

ABOUT PROCESS LEGITIMATION OF EUROPEAN CENTRAL BANK IN THE MONETARY DISPUTES

Summary

The subject of analysis in this paper is to review the procedural legitimacy of the European Central Bank in monetary disputes. In this sense, in the research it emphasis the issues related to the institutional, functional and financial independence of the ECB, the unique monetary strategy and the measures taken in the financial market. Hereinafter, attention is paid to the analysis of the initial monetary dispute of 2003, which raises the question of monetary jurisdiction of the European Court of Justice and the judgment in the case of the

complementarity of outright monetary transaction programme with the provisions of primary law, where as a general conclusion sees the need for protection of institutions which provide monetary stability as a precondition for overall economic stability of member countries of the Economic Monetary Union.

Key words: *monetary law, the European Central Bank, monetary dispute, the European Court of Justice, the OMT programme.*